

KvægNYT

NR. 11 28. AUG. 2026

Kvælstofhammeren rammer kvægbruget med kraft – ikke kløgt

Af formand for Sektor Kvæg, Jesper Arnth

Vi er i fuld gang med at så de afgrøder, der skal blive til foder de kommende år. Derfor er det svært at forstå, at rammerne for den nye kvælstofregulering fortsat flytter sig.

Vi vil gerne levere på et bedre vandmiljø. Men det skal gøres fagligt og med respekt for den virkelighed, en kvægbedrift fungerer i.

Mange kvægbedrifter er bygget op omkring, at grovfoderet dyrkes tæt på køerne, og at gyllen bruges på markerne i en fornuftig radius. Det hænger sammen med foderforsyning, harmoniareal og den daglige drift.

Nu risikerer den logik at blive brudt.

Majs bliver i nogle områder tillagt så stor en kvælstofudledning, at dyrkningen kan blive meget vanskelig. Vi ser allerede kvægbrugere, der forventer at skulle hente majs 30 kilometer væk og finde nye arealer til gyllen. Det betyder mere tung trafik med foder og gylle på vejene og vil kunne mærkes i lokal-

Kom til stormøde

Virkeligheden kalder. Derfor indkalder Landbrug & Fødevarer alle medlemmer til stormøde 31. august kl. 15 i Odense Congress Center om konsekvenserne af regeringens politik.

Vi stopper ikke med at advare, når reguleringen risikerer at ramme bedrifter, fødevarerproduktion og landdistrikter.

samfundene og hos de naboer, vi gennem mange år har indrettet driften i samspil med.

Ja, vi kan ændre foderrationen. En komave kan godt tåle mere græs og mindre majs, og vi kvægbrugere er vant til at tilpasse os. Men det er ikke bare at bytte én afgrøde ud med en anden. På mange jorde giver græs et lavere udbytte end majs og er langt mere følsomt over for tørke. Resultatet kan være mindre foder – eller behov for mere jord for at producere det samme.

Foderforsyning planlægges heller ikke fra måned til måned. Det, vi sår og høster nu, skal være med til at sikre lagrene langt ind i 2028. Vi kan godt omstille os, men ikke vende hele bedriftens fodergrundlag på få måneder.

Konsekvenserne ses også i andre produktioner, hvor grøntsager og kartofler risikerer at blive mødt med store krav om braklægning. Det viser, hvor voldsomt reguleringen kan slå igennem, når forskellige afgrøder og lokale forhold behandles efter for grove modeller.

Vi står ikke bare og siger nej. SEGES Innovation har lagt 12 konkrete forslag frem, som kan mindske konsekvenserne uden at svække kvælstofindsatsen. Dem bør politikerne lytte til.

Flere lokale trepartar har nu sat arbejdet på pause. Det forstår jeg godt. Men netop nu er det vigtigt, at vi står sammen og holder fast i kravet om faglighed og løsninger, der virker.

Fodringsdag sætter fokus på klima, protein og kvælstof

1. september samles landmænd, rådgivere, virksomheder og forskere i Herning til Fodringsdag 2026. Her kan du blive opdateret på den nyeste viden om nogle af de emner, der fylder mest i mælkeproduktionen netop nu – og få ny inspiration med hjem til fodringen på bedriften.

På programmet er blandt andet **proteinforsyning**. Her er der fokus på både internationale erfaringer fra Holland og danske forsøg med at reducere proteinniveauet i fodringen uden at gå på kompromis med produktionen.

Også **klimavirkemidler** er på dagsordenen. Du får den seneste viden om Bovaer og andre løsninger, der kan reducere metanudledningen, og du hører om erfaringer og resultater fra praksis.

Samtidig er der fokus på sammenhængen mellem **mælkeproduktion og den nye kvælstofregulering**. Hvad betyder de ændrede rammevilkår for produktionen, og hvordan kan fodringen tilpasses, så der fortsat er fokus på både effektivitet og økonomi?

Fodringsdagen er samtidig en mulighed for at møde andre mælkeproducenter, rådgivere, forskere og branchefolk samt for at diskutere de udfordringer og muligheder, der præger fremtidens mælkeproduktion.

Læs mere og tilmeld dig her inden 31. aug.

Nyt tv-format

sætter fokus på fremtidens ejerskab i dansk landbrug

Hvordan sikres det, at næste generation også får mulighed for at eje og udvikle danske landbrugsvirksomheder?

Det spørgsmål er omdrejningspunktet i en ny serie tv-debatter, som Landbrug & Fødevarers Sektor for Økonomi & Virksomhedsledelse har lanceret i 2026. Serien samler unge landmænd, erfarne virksomhedsejere, rådgivere, finansielle aktører og organisationer i et debatformat, hvor ambitionen er at gøre diskussionen om fremtidens ejerformer mere konkret og handlingsorienteret.

"Hvis vi vil have et erhverv med aktive ejere og plads til næste generation, er vi nødt til at turde diskutere nye løsninger. Det er præcis derfor, vi har lavet den her serie," siger Anders Harck, formand for Landbrug & Fødevarers Sektor for Økonomi & Virksomhedsledelse.

Debatterne blev optaget på Kjærgård Landbrugsskole før sommerferien, hvor 25 aktører fra hele erhvervet deltog. Her blev blandt andet ejerskifte, finansiering, inve-

storers rolle, selskabsmodeller og de unges muligheder for at blive ejere sat til debat.

Ejerskifte er relevant

– også når andre spørgsmål fylder

Debatten kommer på et tidspunkt, hvor mange kvægbønder naturligt har blikket rettet mod andre store spørgsmål – ikke mindst den kommende kvælstofregulering. Men uanset den aktuelle usikkerhed og debat om reguleringen vil ejerskifte være relevant.

"Derfor er det nødvendigt at diskutere, hvordan fremtidens ejerskab kan se ud – også når rammevilkårene for landbruget er under forandring," siger Anders Harck.

Det er samtidig ambitionen, at tv-magasinet ikke skal levere et facit. I stedet skal debatten give både den etablerede landmand og den kommende ejer flere perspektiver og muligheder at overveje.

"Vi kommer ikke videre ved kun at tale om problemerne. Vi skal også turde vise de løsninger, der allerede findes, og lade forskellige synspunkter mødes. Det håber jeg, at programmerne kan være med til," siger Anders

25 aktører er med i debatten.
Her er nogle af de fremførte pointer

Harck, der selv ejer og driver en kvæggård ved Tjæreborg.

Tv-magasinet består af tre debatter, der hver tager fat i forskellige sider af spørgsmålet om fremtidens ejerskab.

Nyt bidrag skal styrke vores fælles datagrundlag

Dansk kvægbrug står stærkt, fordi vi gennem generationer har opbygget et solidt fælles datagrundlag samlet i Kvægdatabasen.

Hver registrering om sundhed, ydelse, afstamning eller reproduktion bliver en del af et fundament, som både den enkelte bedrift og hele sektoren har gavn af. Det styrker avlen, dokumentationen og værdien af danske dyr på eksportmarkedet.

Når danske dyr eksporteres, er det ikke kun dyret, der skaber værdi. Genetik, sundhedsstatus, dokumentation og datakvalitet følger med.

Data i verdensklasse kommer ikke af sig selv. Bag oplysningerne ligger et stort arbejde, som ofte foregår ubemærket. Data skal samles, behandles og kvalitetssikres, så vi kan stole på grundlaget.

Kvægdatabasen finansieres i dag blandt andet gennem ko-bidraget på 49 kr. pr. ko. Fremover skal ungdyr,

herunder dyr på kviehoteller og slagtekalve, bidrage med 9 kr. pr. dyr årligt. Det betyder, at ko-bidraget kan sænkes til 40 kr.

For eksportdyr indføres samtidig et data-bidrag. Når et dyr forlader Danmark med den værdi, der ligger i danske data, dansk genetik, sundhedsoplysninger og dokumentation, skal det også bidrage til finansieringen af det system, som har skabt værdien.

Databidraget er ikke et eksportgebyr, men en betaling for data, der understøtter sundhed, sporbarhed, avl og dokumenteret værdi. Opkrævningen sendes til den aktør, der anmelder eksporten i DMS. Eksportørerne har peget på et behov for en enkel model, lige vilkår og bedre digitale løsninger. De input tager vi med videre.

Jeg bøvler med LEGO-arving og solceller, hvor jeg kommer fra.

Freja Frederikke Poulsen,
agrarøkonomstuderende, Kjærgård Landbrugsskole

Vi gamle velbjergede bønder; hvem har sagt, vi skal herfra som mange-mange millionærer? Vi gamle ejere har en meget stor forpligtigelse i det her.

Jan Toft Nørgaard,
mælkeproducent og formand for Arla

Vi står et vanskeligt sted. Prisstigninger og konsolideringer gør det ikke nemmere for unge at komme ind i erhvervet.

Jens Kr. A. Møller,
adm. direktør i DLR Kredit

Vi behøver ikke alle sammen eje 100 procent, men vi kan godt alle sammen få en del af noget.

Christian Orthmann,
formand for LandboUngdom

Først bliv dygtig fagligt, og så find en god ven.

Jacob Hvalkof, rådgiver fra SAGRO

Databidrag på eksportdyr over 6 mdr.

Type	Bidrag	Forklaring
Uden stambogscertifikat	150 kr.	Grundbidrag til Kvægdatabasen
Med stambogscertifikat	227 kr.	Grundbidrag certificering og databehandling

Vi står på et fundament bygget op gennem generationer. Det skal vi passe på og udvikle videre. Dansk kvægbrug er stærkest, når vi løfter i fællesskab.

Databidraget på eksportdyr over 6 mdr. træder efter planen i kraft i slutningen af august.

Velfærd hver dag!

Vi sætter fokus på det vigtigste i vores hverdag; dyrenes velfærd og trivsel. Sammen med kvægdyrlæge Peter Raundal har vi lavet flere videoer, som skal minde dig og dine medarbejdere om de gode rutiner og krav til dyrevelfærd på bedriften. Nu kan du også finde dem på engelsk, så flere kolleger kan følge med.

Kobørster – trivsel og vedligehold

Kobørster er en vigtig del af køernes mulighed for hudpleje og naturlig adfærd - men de skal både være korrekt placeret, fungere og vedligeholdes. I videoen får du styr på de vigtigste krav til kobørster i stalden. Du kan blandt andet blive klogere på, hvor mange børster der skal være i forhold til antallet af køer, og hvorfor det er køernes reelle adgang til børsten, der tæller.

Du får også gode råd til placering, montering og vedligeholdelse. Børsten skal kunne give effektiv hudpleje, være solidt monteret og stå på et fast, skridsikkert underlag. Samtidig skal den løbende tjekkes for slid og fejl.

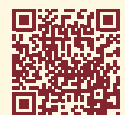
Videoen kommer også omkring de særlige krav i økologiske besætninger. Se med, og få et hurtigt overblik over, hvordan kobørster bidrager til god dyrevelfærd.

Animal Welfare for Cows
Cow Brushes

Adgang til drikkevand

Frisk drikkevand er helt afgørende for koens sundhed, trivsel og produktion. I videoen får du styr på de vigtigste krav til adgang til vand i stalden, så alle dyr - uanset alder og rang i flokken - har mulighed for at drikke tilstrækkeligt. Du bliver blandt andet klogere på reglerne for, hvor mange køer der må være pr. drikkekop, og hvor meget drikkekar der skal være til rådighed. Videoen sætter også fokus på placeringen af drikkestederne, og hvad du skal være opmærksom på, hvis drikkekar står i tværgange eller på udearealer. Derudover får du en påmindelse om betydningen af løbende rengøring, så foderrester og urenheder ikke ophobes. Se med, og få et hurtigt overblik over, hvordan du sikrer køerne god og fri adgang til frisk drikkevand.

Animal Welfare for Cows
Drinking Water

God klovbehandling og pleje

Sunde klove er afgørende for koens bevægelse, trivsel og produktion. I videoen får du et overblik over de vigtigste rutiner, der kan være med til at forebygge klovproblemer og sikre, at eventuelle lidelser bliver opdaget og behandlet i tide.

Du bliver klogere på betydningen af rene og tørre gangarealer, regelmæssig beskæring og daglig opmærksomhed på køernes bevægelse og tegn på halthed. Videoen viser også, hvorfor det er vigtigt at have gode faciliteter til undersøgelse og behandling, så en halt ko hurtigt og sikkert kan tages fra.

Der sættes fokus på registrering af klovlidelser, gode sengebåse og tilstrækkelig hvile. Se med, og få gode råd til, hvordan faste rutiner og tidlig indsats kan styrke klovsundheden i besætningen.

Animal Welfare for Cows
Hoof Health

NY KVÆLSTOFREGULERING

Afgrødevalg, gødskning og retention

Jakob Krog, SEGES Innovation (tv.), fortalte på Grovfoderekskursion 2026 om variationen i de kvælstofkvoter, der gælder fra 2027. Foto: SEGES Innovation

Der er stor forskel på udledningskvoterne, der tildeles hver bedrift i *Ny reguleringsmodel for kvælstof*. Digitale værktøjer kan hjælpe dig til at kende din situation.

"Der er stor forskel på, hvor hårdt bedrifter rammes af den nye kvælstofregulering, der træder i kraft fra 1. januar 2027. De væsentligste tilpasninger sker i forhold til afgrødevalg, afgrøderækkefølge og placering i forhold til retention. Alle bør vide, hvad retention betyder, og hvordan det påvirker mulighederne for afgrødevalg i de kommende år."

Så klar i mælet var Jakob Krog, chefkonsulent i Vand, Miljø & Klima-tilpasning hos SEGES Innovation, da han på Grovfoderekskursion 2026 holdt oplæg om *Ny reguleringsmodel for kvælstof*, hvor kvoterne for udledningen varierer lokalt.

"Retentionen er vigtig at kende, fordi den handler om jordens evne til at tilbage kvælstof mellem rodzone og kysten – nærmere bestemt forskellen mellem den beregnede udvaskning fra afgrødernes rodzone og udledningen til kyst", forklarede Jakob Krog.

"Der er stor forskel på udledningskvoterne, der tildeles hver bedrift, også inden for ret små, geografiske områder. Eksempelvis er der bedrifter omkring Halkær Bredning her ved Nibe, som nu får en

større udledningskvote end den nuværende drift kræver, mens andre nærliggende bedrifter har kvoter, hvor de skal reducere med op imod 50 pct. af den udledning, de tidligere har haft," forklarede Jakob Krog til de ca. 300 tilhørere på Grovfoderekskursion 2026 ved Nibe.

Bliv klogere med digitale platforme

Jakob Krog fortæller, at det på digitale platforme er muligt at beregne konsekvenser af afgrødevalg, gødskning og placering i forhold til retention.

"Jeg vil anbefale alle at bruge noget tid på at sidde med markplanen digitalt og på den måde blive klogere på de tal, der er gældende for dig, for det er den nemmeste vej til konkret viden."

Netop det havde værten fra grovfoderekskursion, kvægproducent Torben Niss Sørensen, gjort på platformen Mark Online.

På den måde fik han sammen med sin konsulent lavet en markplan for 2027, der gør, at han blot falder 15 hektar i majsareal i forhold til hans normale markplan, hvor majs fylder 150 hektar.

Ny direktør i Mejeriforeningen

Poul Bank Pettersson er tiltrådt som administrerende direktør i Mejeriforeningen. Han afløser Henrik Damholt Jørgensen, der går på pension.

58-årige Poul Bank Pettersson er uddannet mejerist og har arbejdet i mejeribranchen siden 1985. Han kommer fra en stilling som direktør for Arlas medlemsservice til Arlas andelshavere i Danmark. Han har i sin karriere arbejdet med både produktion, andelshavere og samfundsrelationer.

"Jeg glæder mig meget til at arbejde for hele mejerisektoren og til at arbejde med både medlemmer og medarbejdere. Det er en vigtig opgave, som også spænder meget bredt – fra medlemsservice til at sætte mejerisektoren og vores fantastiske produkter ind i den brede samfundsdagsorden," siger Poul Bank Pettersson.

Han overtager ifølge eget udsagn en branche, der står et godt sted:

"Mejeriforeningen og de danske mejeriselskaber og mejerihandelsvirksomheder står et ganske fornuftigt sted. Vi har en god blanding af store og mindre virksomheder, et solidt og respektfuldt sammenhold i branchen og en fin dialog med det omkringliggende samfund," siger han og tilføjer:

"Og så må vi ikke glemme, at vi repræsenterer et eksporterhverv, som sidste år bidrog med over 30 mia. kr. til den danske valutakasse. Det betyder noget."

Også Mejeriforeningens formand, Steen Nørgaard Madsen, fremhæver den nye direktørs brede erfaring, store netværk og erfaring med at repræsentere mejerierhvervet over for blandt andre politikere, organisationer og forbrugere.

